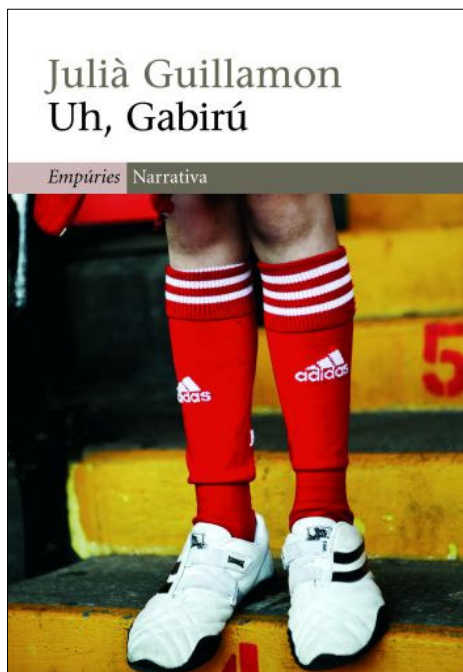

Entre el periodisme i la narració: *Uh, Gaború* de Julià Guillamon

“Potser, en el fons, darrere les proclames universalistes de la televisió, els *shoppings* i les botigues Nike, el futbol és un fenomen local. Com tot.”

Julià Guillamon
Uh, Gaború

Editorial Empúries
Narrativa, 325
208 pàgines
14,95 euros
ISBN 978-84-9787-319-2
Publicació 19 de juny 2008

Introducció

Julià Guillamon publica setmanalment a *La Vanguardia* cròniques culturals, a mig camí de l'article, el dietari, l'assaig i la narració, sobre els més diversos aspectes de la vida contemporània. En un món que es transforma vertiginosament, el periodisme literari ofereix la possibilitat de copsar la palpitació del temps i descriure'n les noves mitologies. De vegades és l'observació directa, en un ambient urbà; d'altres la reflexió que provoca el retorn al poble on es va viure de petit, una escena de la vida domèstica o un viatge que permet constatar la relativitat dels valors. Guillamon pren com a punt de partida qualsevol d'aquests elements per crear textos breus, crítics i divertits. Aquest volum aplega 65 d'aquestes cròniques on Guillamon ofereix talls de la vida immediata: personatges entre la glòria i l'oblit, símbols de la condició contemporània.

La crònica: 'Uh, Gaború'

L'escut de l'internacional de Porto Alegre (una essa, una ce i una i entrelaçades) exhibeix, sobre les quatre que duia fins ara, dues noves estrelles. L'una, daurada, més grossa que les altres, correspon a la Copa Libertadores que va guanyar l'estiu passat contra el São Paulo. L'altra, de platí,

rutilant, correspon al Campionat del Món de Clubs que va aconseguir el mes de desembre passat davant del Futbol Club Barcelona. L'altre equip de la ciutat, el Grêmio, va guanyar la Copa del Món de 1983. A la cua per entrar a l'Estadio de Santa Rosa, a Novo Hamburgo, hi ha molta gent amb samarretes amb lletres japoneses de parc temàtic, planisferis i la inscripció: *Campeão do Mundo FIFA*. Remarquen la paraula *FIFA*: «No com el Grêmio, que va guanyar la Copa Toyota, un trofeu no homologat». Novo Hamburgo és una ciutat de colonització alemanya, al nord de Porto Alegre, amb una important indústria del calçat. Avui es juga la vuitena jornada del Campeonato Gaúcho, i alguns milers d'afecionats de l'Inter esperen per ocupar el seu lloc a les tribunes de tubs. És un retorn als orígens del futbol: un estadi desmanegat, però amb la gespa regular, un tros de camp amb tanques, sobrevolat per eixams d'espiadimonis. A la majoria dels europeus els sorprèn que els equips brasilers es passin dos mesos l'any jugant campionats locals en camps de barriada. Vist de prop, val la pena. El Novo Hamburgo s'avança en una rematada de córner. Al minut vuitanta-cinc empata Jean i al noranta-u un gol de Gabirú consuma la remuntada.

Novo Hamburgo (Brasil), març del 2007 / Julià Guillamon.

Els brasilers són gent simpàtica. Cada cop que algú s'assabenta que vinc de Barcelona em parlen d'aquest Gabirú. Carlos Adriano de Souza Vieira, Gabirú, va arribar a l'Inter a mitjan any 2006, com a suplent de la nova estrella de l'equip, Alexandre Pato. Va entrar a la segona part de la final de Yokohama, contra el F. C. Barcelona, i va marcar el gol de la victòria. Fins a aquell moment era una mena de Winston Bogarde, mimat per l'entrenador i odiat pels

afeccionats. Quan els jugadors de l'Internacional van arribar a Porto Alegre, en les interminables celebracions del Campionat del Món FIFA, la gent cantava: «A-ha! U-hu! Me perdoa, Gabirú!» i també, amb conya, «Uh, uh, uh, para que Ronaldinho se nós temos Gabirú!». M'ho expliquen rient a la terrassa del New York 72: «Você sabe porque Ronaldinho Gaúcho não volta a Porto Alegre? Porque não passa pelo Ceará». Ceará és el nom d'un estat del nord-est del Brasil i també del lateral dret que va amargar la vida al davant del Barça.

És fantàstic. Pregunto a Barcelona als meus amics afeccionats al futbol i cap d'ells no recorda els noms de Ceará i de Gabirú. És una nova demostració que, darrere les proclames universalistes de la televisió, els *shoppings* i les botigues Nike, el futbol és un fenomen local. La imatge m'encanta: onze jugadors de qui ens pensem que ho sabem tot enfront d'un equip d'ombres sense nom. Fa anys el públic del Barça ja va saber veure la grandesa d'aquesta escena. Quan la Copa d'Europa no estava tan comercialitzada i passaven pel Camp Nou equips com l'Spartak de Praga o el Locomotiv de Moscou, que presentaven alineacions amb jugadors semiprofessionals, no faltava mai el comentari del soci depressiu: «Un a zero contra aquesta gent, que són tots mecànics i bombers». Era la versió ionesquià del drama esportiu contemporani. Sort en tenim d'en Puyal i en Ricard Torquemada.

Una història explicada amb precisió

Sempre es diu –i és ben veritat– que la literatura del segle XX va abolir les fronteres entre els gèneres. És en el periodisme on aquest aiguabarreig és més real en la pràctica. Si tens un bon cap –per fer periodisme és indispensable tenir un bon cap, que t'esperoni i que et mantingui al marge de les garrotades, si n'hi ha– en una columna de diari hi pots escriure de tot, i de tot alhora. Pots començar amb un record, fent servir els recursos propis la literatura autobiogràfica, o amb un fet observat en un bar o en un avió, de manera semblant a com ho faria un novel·lista. I a partir d'aquí desenvolupar una història exemplar, organitzar un raonament sobre els costums contemporanis o construir un petit relat amb l'ambigüitat d'un conte. En els darrers anys, a *La Vanguardia*, he escrit sobre els cotxes de túning, el futbol sud-americà, les novel·les de dentistes, les cançons pop dedicades a edificis estrella de l'arquitectura i el *making off* de les pel·lícules porno. Una successió de temes detonants, que crea sensació d'imprevist, ajuda a copsar l'atenció i a fer visible el teu espai, que és una de les exigències d'escriure per al públic.

Sóc a Can Torrent, una casa de pagès on no s'hi viu, que fan servir per tancar-hi els gossos de la colla del senglar. Passo la tarda amb l'amo, en Joan, i el seu fill, en Salvi, que m'expliquen històries de gossos esparracats i d'un senglar que, de tan gros, els caçadors li deien en Tarradellas. Pot ser un article. Per si de cas, amb una Sony Cyber-shot que duc sempre a sobre (de vegades també duc una llibreta) començo a fer fotografies que m'ajudaran a recordar i a descriure l'escena amb detall, quan sigui a Barcelona. Tot això passa dissabte i tinc costum d'escriure l'article dimarts al vespre per lliurar-lo l'endemà. Passo tres dies amb aquesta història al cap. La conversa amb els meus amics em fa recordar les observacions de Josep Pla sobre la incongruència dels pagesos.

Em fascina la barreja d'amor als animals i la fredor amb la qual t'expliquen que una guineu va devorar dos cabrits o que la gossa Rossy va tenir onze cadells i que les femelles les van ofegar amb aigua i lleixiu. Dilluns al matí encara hi rumio. Acabo de deixar a l'escola el meu fill Pau, i passo per un tros molt degradat de Vallcarca. Hi veig dos ionquis, que fan tabola, amb una bossa de plàstic a la mà plena de cerveses (són les nou del matí!). La noia de sobte es gira i bramula sobre una dona que passa. Aleshores es produeix un curtcircuit. La història de pagès s'acobla amb l'escena urbana: la relació amb els animals, el bestiar humà, les formes complementàries del desarrelament. Miro d'explicar-ho tot de la manera més breu i amb els detalls més concrets que puc, sense estalviar anècdotes que fan gràcia, mirant de reproduir, al mateix temps el clima de desgavell i tristesa. Hi deixo caure un leitmotiv ("A pagès la mort te una presència constant") que proposo a la redacció com a frase destacada. Ho lleigeixo i ho rellegeixo fins que queda ben polit.

Quin privilegi escriure columnes de diari! Viure aquest estat d'expectació i concentració abans de trobar el tema i l'argument; la incertesa de saber si seràs capaç d'explicar-ho com cal; la sensació, propera a l'eufòria, un cop ja ho tens escrit i et sembla que funciona; i el neguit quan obres l'edició impresa de *La Vanguardia* digital per veure l'efecte que fa posat en pàgina. Que duri.

Article de Julià Guillamon per al número 48 de la revista digital *Paper de Vidre* (www.paperdevidre.net) dedicat a la literatura periodística.

L'autor: Julià Guillamon

Julià Guillamon és, des de fa anys, crític de literatura catalana del diari *La Vanguardia*. Ha publicat *La ciutat interrompuda. De la contracultura a la Barcelona postolímpica* (2001), una panoràmica de la transformació de Barcelona a partir de la literatura, el còmic, la fotografia i la televisió. Des de l'any 2004 treballa en *Literatures de l'exili*, un projecte d'exposició que s'ha presentat a Barcelona, Buenos Aires, Santiago de Xile, Mèxic D.F. i Santo Domingo, a la República Dominicana.